

FILE COPY ONLY
DO NOT REMOVE

The Little Sweep

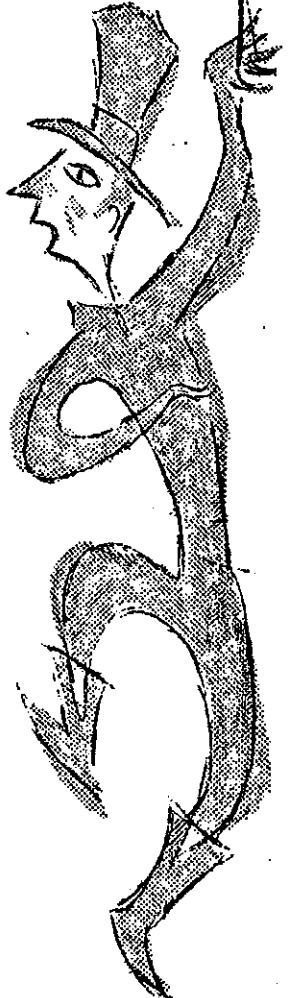
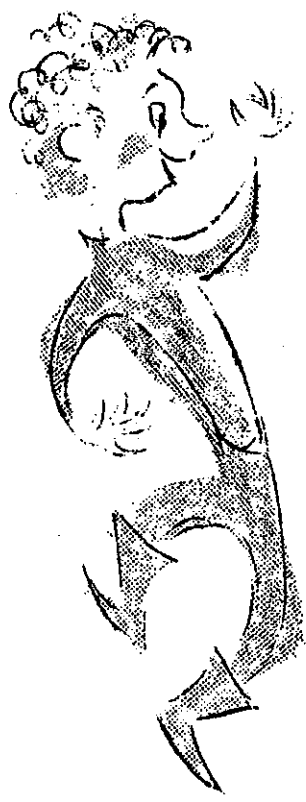
("Let's Make An Opera")

by Benjamin Britten

מִנְקָה - הַאֲרִיבוֹת הַקָּטָן

("הַבָּה נִתְאַפְרָה")

פִּיט

בְּמִנְיִן בְּרִיטֵן

עֵבֶד עֵבֶדִי

צָבִי אֲבִקוֹרִי

הַצֶּבֶה

תְּנוּד גְּרִינְפֶּלְד

בְּמוֹי - נִטְיָה פִּיט

חַפְזוֹרָה - אֵילָה גְּרִינְפֶּלְד

לוֹי וִוִילְדֵם

FILE COPY ONLY
DO NOT REMOVE

המשתתפים במחזה

בוב הפושי, ראש מנקה-הארובות - יוסף קפלן
קלם, בנו של בוב, מנקה-ארוכה - אריה כהן
סם, ילד לבן בן חשע, עוזר למנקה-הארובות - רוזה סושק
גברת בגיט, מנהלת הבית - עטרה חזן
רינה, מטפלת שבאה עם ילדים אחדים לביקור
בביתה של הגברת בגיט } טובה ווגל

הילדים: יעל - שושנה פזניק

גבי - חמר סימון

יוחאי - מרדכי פרידמן

חאומים (אמי ורינה) עמי קאהן, סימה בירמן

שרה - רבקה סופר

טום, העגלון - ברוך לוין

אלפרד, הגנן - יוחנן מופס

מקהלה: מיכל לוי, אביגיל פירסט, דוד סגל,

יהודה אייזנברג, פנחס ספקטור, רוני רובל

יעקב גליק, עלי מלצר, לוי גייגר

ליד הפסנתר: אסתר כהן

אורות: עמיאל רודבסקי

שיר הסיום

בזאת רבותי ספורנו נגמר

הספור הוא אנגלי אך עברית נרדפה

באופרה ואפר הוא קיה מאופר

על פן קראנוהו "הבה נחאפרה"

צח - צח

כעת ליל-מנוחה ושלום לכולכם

ושלום לילדים ושלום גם לסם

כי סם הקטן הוא תפשי ומאושר

על פן רבותי ספורנו נגמר

לילה-טוב!

א. שיר מנקי - הארובות

(הקהל, - אחכ: קלם ובוב)

הקהל

צ - הצח, צ - הצח!

על המורותים נתור בעולם,

על גב המור-גורם ואחוננו של בלעם -

נעבורה ערים, מושבים, מושבות

טאטא וחטט בפיהי ארובות - -

הי, צ - הצח, צ - הצח!

הנה בוב הכושי, כעוג מלך בשן.

ונה בנו השוליא, ביה שחרחר וקטן -

עם שחר ישפיו, ולקול שירחם

יעורו כלבים נוחרים משנתם - -

הי, צ - הצח, צ - הצח!

ונה סם הלבן, הגבור הראשי,

אביו מכרו בירי בוב הכושי -

אללי לון יומו השחור הנה בא:

יומו הראשון בנקוי ארובה - -

הי, צ - הצח, צ - הצח!

בזאת, רבותי, ספורנו נפתח -

הספור הוא אנגלי, אך עברית נדברהו

יש בו אופרה, אפור וקצת אפר של את,

על בן נכנהו "הבה נחאפרה!"

צ - הצח, צ - הצח.

(המסך עולה. חדר ילדים. קלם ובוב נכנסים תוך שירה עליזה - הבית הראשון של השיר הנ"ל - ודווחים לפנייהם את סם המספן.)

מנגינת ליל (חקהל)

קבוצה ד' (להקה הזרנוגים chaffinches):

הערב רד ...

ובעת המוג

לב החרנוג, פלולוח זחוג -

אז צליל של גיל יעלה ענוג:

פינק-פינק-פינק ...

כל הקבוצות:

הערב רד ...

כוכב יזחיר,

כל עוף מעיר דודו בשיר --

אה מי ידמה לו, לזמיר? ...

פינק-פינק-פינק ...

פרר-ווו... פרר-ווו...

פעע -- פעע ...

תו-הווו... תו-הווו...

חלף חליל ...

חם, חור, זנשוף ...

לכה האנפה חשוב... ..

חרנוג ידום ...

עלה היום - - -

פינק-פינק-פינק ...

פרר-ווו... פרר-ווו...

פעע -- פעע ...

תו-הווו... תו-הווו...

קבוצה א' (להקה הינשופים - owls):

הערב רד ...

ינשוף עצוב,

ידאה, יעוף, רצוא ושוב -

ישא קינח בקול באוב;

תו-הווו ... תו-הווו...

קבוצה ב' (להקה האנפות - herons):

הערב רד ...

שור, אנפה

ממרום כפה תפרוש כנפה -

בקול-צנוחות יורדה-עפה:

פעע -- פעע ...

קבוצה ג' (להקה החורים - doves):

הערב רד ...

נעור החור,

עם סתראור ישא מזמור -

אל יונחו יהגה לאמר:

פרר-ווו... פרר-ווו...

"היה נאמר" - ארבע א' יניק צהו אנקארי

א. שיר סנקי - הארובות

(חקלה, - אחכ: קלם ובוב)

המתל

צ - הצח, צ - הצח

על המורותים נחור בעולם,

על גב המור-גרים ואחוננו של בלעם -

נעבורה ערים, מושבים, מושבות

טאטא וחטט בפיתוי ארובות - -

הי, צ - הצח, צ - הצח

הנה בוב הכושי, בעוג מלך בשן,

וזה בנו השוליא, כה שחרחר וקטן -

עם שחר ישבימו, ולקול שירתם

יעורו כלבים נוחרים משנתם - -

הי, צ - הצח, צ - הצח

וזה סם הלבן, הגבור הראשי,

אביו מכרו בידי בוב הכושי -

אללי לון יומו השחור הנה בא:

יומו הראשון בנקרי ארובה - -

הי, צ - הצח, צ - הצח

בזאח, רבותי, ספורנו נפתח -

הספור הוא אנגלי, אך עברית נדברה

יש בו אופנה, אפור וקצה אפר של אה,

על בן נכנהו "הבה נתאפרה"

צ - הצח, צ - הצח

(המסך עולה. חדר ילדים. קלם ובוב נכנסים הוך שירה עליזה - הביח הראשון של השיר הנ"ל - ודוהפים לפניהם אה סם המספן.)

ב. רביעיה

(רינה, גברת בגוט, קלם ובוב)

גברת בגוט (נכנסת: אחריה רינה)

היא פונה אל סנקי-

הארובות)

הנדרו-נא !

צחצחו-נא !

עד תלבין הארובה -

אוצי, רינה !

מתרי-נא !

מה-לך תלטשי עינים ?

עוד כאן ארובות ארבע,

ושמת, בקומה שניה,

ארובותים !

חושו חיש, חיש, חיש,

לשפשיף ולהברישי,

לשפשיף ולהברישי -

חת - שתים !

רינה (ברוף - אל סם הקטן)

רה וקט, ומעווחי: עלע-עלע,

עטוף בלויי סחבות, טלאי על גבי טלאי

באלם-קול נפשו חשווע,

שכולח-ילדונה, שבגייח אימה ודווי...

קלם ובווב (בתג'ג'יות - חוץ עמידה
אומרת כבוד)

הָלָלוּ הַלְלוּיָהּ
הַמְבַרְשָׁת וְהַחֲזַטְר -
הַבּוּ גוֹדֵל לְשׁוֹלָא
שְׁמַטְנוּ עָבָה מְמוֹחֵנוּ
לְמַעַי אַרְוֶבָה לְגִיחַ
בְּצִיּוֹת רֵאשׁוּ יִסִּיר חֲפִיחַ
וְאִם דְּמַעָה חֲמָה יִזַּל
בְּשָׂשִׁים שָׁם הַבְּטָל.

גברת בגוט

ר' לנה

הַדְּלוּ חֲמַעַל
חוֹם בְּנֵי בְלִיעַל
בְּנֵי לְסַטִּים מְזוֹיִינִים
עָפָר לְפִיכֵם
הַשְׂמַעְתִּיכֶם
אִם הִלְכִיכוּ בְּפָנִים
אוֹיְבֵי אֲאָצֵא שְׂטָנִים
שְׂדֵי נְיָ רֵחֹז וּמְזִיקִין
אוֹיְבֵי שׁוֹד וְשִׁבְרוּ
חֵי נַפְשִׁי

אֲיִכָּה שָׁח זֶה הַנְּעַר רָאָה עוֹנֵי
הַהֵם עוֹנֵי
לְקוֹל קַלְלוֹת אוֹזֵן נְעוּוָה
וְאֵלֶיךָ מִלְּקוֹת - יִלְמְדוּהוּ
הַמְקַצוּעַ
וְשִׁפְר בְּלַחֵם
דְּנִמָּם יִטָּה שְׂכָם -
רַק לֵב עֲלֵמָה דְלָה בְּמוֹנֵי
לְקַרְאָח לְבוּ תִרְדּוּ יְנוּעַ.

אַחַם אַרְבַּעַה אַבוֹת הַנְּזִיקִין

הַשׁוֹר הַבּוֹר הַמְבַּעָה וְהַהֲבַעְרוּ

גברת בגוט: אוצ'י, רינח! לא עת לעמודו

יש להחליף הסדינים בחדר המטות! (נחפזת לצאת את החדר)

רינח (אל בוב): בי אדוני, ראש מנקה-האח.

חוסת, רחם על הנער הרך.

שלח ביד מי השלח.

אך אל נא חצונה אנתו לעלוח בארובתו!

ראה, הוא בוכה מפתרו!

בוב: ה. ה. ה. פחד, אמרת? חי שמים

וחי אשמדי יושב השחתו!

הנער בוכה מגיל וחזרה.

נפשו יוצאת אל הכיריים!

האין זאח סם ?

(בוב וקלם צוחקים צחוק איום. רינח בורחת מן החדר בלב דווי)

ג. דואט (קלם ובוב)

קלם ובוב (פונים בקידוח מעושה אל סם וחוך לגלוג אכזר מפשיטים
אח בגדיו, קושרים חבל סביב מחניו וסוחבים אותו אל האח)

בוב: יואיל אדוננו

קלם: אלוף מקצוענו.

בוב: כבר ארובתנו -

קלם ובוב: עה לעלות !

בוב: במחילה, ירשנו

קלם: ונפשיטנו.

בוב: עבריו הננו -

קלם ובוב: עה לעלות !

בוב: יעלה ויבוא בחבלנו

קלם: ממרום ארובה יברכנו

בוב: שלום עליו ועליו

קלם: ו - ישקנו !

קלם ובוב: עה לעלות !

(מעלים את סם חוך צעקות: צתצת יפה, תביבי.)

עד שתצא משם אמרוה מטוגנו)

קלם: ועה שיחזור הוא

בוב: יהא שר שחור הוא,

קלם: שר שחור מבור הוא.

בוב: מבור החופה -

קלם: פרצוף מפונק הוא.

בוב: עיניו ימרו.

קלם: בסחי כיריים.

(עם בוב) פיה וטנופה של ארובותו

(צוחקים צחוק נורא, אוספים את כליהם ועוזבים את החדר. הדר הילדים

נשאר ריק, ורק החבל המתנדנד מעל לאח הוא סימן שסם נמצא בארובה)

ד. נשחקה במחבואים

התאומים (במרחק): יעל ?

(עם שרה): יעל ?

(ועם יוחאי): יעל ?

(ועם גבי): יעל ?

בלטו חנ - נו ?

(חדלה נפתחה בשקט. חרש מתגנבה יעל לחדר, סוגרת

את הדלת בזהירות ובוחרת לעצמה כורסה עטופה כסוי-מגן)

קולוח ממרחק (במהירות):

יוחאי: אולי היא במזונה ?

שרה: שמא בארון היא ?

התאומים (קרובים): חכו ל - נו ?

(יעל מתגנבת מתחת לכסוי-הבד של הכורסה. הדלת נפתחת

ברעש והתאומים מציצים פנימה).

התאומים: היא איננה כאן ?

שרה (ממרחק): אפי ? דינה ?

התאומים (סוגרים את הדלת ומסתלקים בחפזה): חכו ל - נו ?

(יעל קופצת מתחת לכסוי ונגשת לדלת, באותו רגע הדלת

מתחילה לאט-לאט להפתח. יעל נמלטה בחזרה לכורסה בשעה

שיוחאי נכנס).

גבי. שרה והתאומים (במרחק): אפשר במחסן ?

יוחאי (חופס את יעל לפני שמספיקה להחכסות): תפסחין ?

יעל: אין דבר, יוחאי, החתבא גם אתה כאן, מהר ?

יש מקום לשנינו פה, די והותר ?

(שניהם קופצים לחוך הכורסה ומחכסים בבר-המגן).

התאומים (ממרחק): יוחאי ?

(עם שרה): יוחאי ?

(ועם גבי): יוחאי ? א - י - כה ??

(צחוק מחתח לכסוי הכורסה. לפתע מתחיל החבל התלוי

מפי הארובה מעל לאח להתנדנד בכה).

סם (מפי הארובה): הצילו, הצילו! נתקעת!

יעל ויחאי (קופצים מחתח לכסוי): מה זה? מה הצעקה?

סם: הורידו אותי הצילו!

יעל: זה הנער המנקת!

יוחאי: בארובה הוא!

האחרים (ממרחק): יוחאי יוחאי א - י - פה??

סם: הצילו, הצילו!

יעל: קרא לשאר החברים, יוחאי, מה?

הילדים (מחפרצים לחוך החדר): הַנְנוּ! מה קרה?

יעל ויוחאי: ש ש ש ...

סם (מתוך הארובה): הצילו! אני נחנק!

יעל: הורידו אותו!

יוחאי: אין טעם להתמהמה! כל רגע יקר!

(הילדים מצטופפים סביב האח)

יעל (קוראת לחוך הארובה): האח! בחבל היטב זאל תרפהו אנחנו

נמשוך בחבל מלכטה.

(הילדים אותזים בקצה החבל, מוכנים למשיכה)

חבנים: מוכן?

סם (מתוך הארובה): מוכן!

יעל: ועחה - משוך והנה, משוך והנה! אך בעדינות, חברים! הוזהרו

פן הפגעו בנערו!

ה. משיכת חבל

פעל. שרה. רינת. משוך בחבל עדינות עד ישתחרר ג - משוך
ובי. יוחאי. אפי: משוך בחבל עדינות עד ישתחרר ג - משוך

בנות: ג - משוך

בנים: ה - גף

בנות: ג - משוך

בנים: ה - גף

בנות: משוך בחבל עדינות עד ישתחרר ג - משוך

בנים: משוך בחבל עדינות עד ישתחרר ג - משוך

בנות: ג - משוך

בנים: ה - גף

בנות: ג - משוך

בנים: ה - גף

בנים ובנות: ג - משוך

פס: ללא הועיל

פעל: אם בן, נמשך יותר חזק הפעם, אך הזתרו.

לא חזק מדי

בנות: משוך בחבל ביער שאח ובחנופה ג - משוך

בנים: משוך בחבל ביער שאח ובחנופה ג - משוך

בנות: ג - משוך

בנים: ו - הגף

בנות: ג - משוך

בנים: ו - הגף

בנות: משוך בחבל ביער שאח ובחנופה ג - משוך

בנים: משוך בחבל ביער שאח ובחנופה ג - משוך

בנות: ג - משוך

בנים: ו - הגף

בנות: ו - משוך !

בנים: ו - הנף !

בנים ובנות: ו - משוך ! ו - הנף !

סם: ערין אני מקוצ!

יעל: חבה ונסח עוד פעם, ובקצב!

בנות: משוך בקצב יחד, חח ושחיים!

בנים: משוך בקצב יחד, חח ושחיים!

בנות: חח ושחיים!

בנים: חח ושחיים!

בנות: חח ושחיים!

בנים: חח ושחיים!

בנות: משוך בקצב יחד, חח ושחיים!

בנים: משוך בקצב יחד, חח ושחיים!

בנים ובנות: חח - ו - שח - ים ! !

(עם המשיכה האחרונה סם נופל תוך צעקה ממרום

הארוכה אל האח).

הילדים: אוווי - - -

החאומים ושרת: אל אלהים ! הרגתם אותו !

(הילדים מקיפים בחרדה את סם ומרימים אוהו בזהירות)

וְיָחִידוֹ (מִסָּמ וְהִילָרִים)

שרה: הַנְּפֻעָה?

יעל: הֵחָ, אֵיךְ נִפְצְעָה?

יוחאי: כָּלֹם גְּדוּל הַבָּאב מֵאֵד?

הַתְּאוּמִים: אֲנֵא מִלַּח, חֵן כָּל הַפְּצָנוּ

(יְחִיד עִם גְּבִי) לְעִזּוֹר כְּפִי כּוֹחֵנוּ - -

סם: אֵל נָא תִשְׁלַחֵנִי עוֹדוּ

שרה: הַחֲבוּנָנוּ,

יעל: מַה מִּסְכֵּן הוּא,

יוחאי: סְחִיט-עֵמֶל וְשִׁטוּף-דִּמְעוֹתוֹ

הַתְּאוּמִים: אֵיךְ יְכַלֵּה בְּנֵי לֵב וְמַח

(יְחִיד עִם גְּבִי) חֵינּוֹק לְאַרְוֶבָה לְשִׁלַּח?

סם: אֵל נָא תִשְׁלַחֵנִי עוֹדוּ

אֵל נָא תִשְׁלַחֵנִי עוֹדוּ

יעל: כָּלֹם תְּרַשְׁנוּ גְּבִיחַ בְּגוֹט לְהַחְזִיק בּוֹ?

יוחאי: לֹא!

(עִם שְׂרָה): הֵיא לֹא

(וְעִם יְעֵל): תְּרַשֶּׁה כּוֹאחַ!

הַתְּאוּמִים: הוּא בְּסִכְנָה תִּנְהוּ,

(עִם גְּבִי) לְאֵדוֹנֵי הֵיא תִמְסַרְהוּ -

סם: אֵל נָא תִשְׁלַחֵנִי עוֹדוּ

אֵל נָא תִשְׁלַחֵנִי עוֹדוּ

יעל: חֲבֵה, אִפּוּא, נִצְפִי נְהוּ,

שרה וְיוחאי: וְנִחַבְהָ נָא לְבִאוֹת,

הַתְּאוּמִים: עַד יֵלֶךְ לוֹ אֵדוֹנְהוּ,

(עִם גְּבִי) יְעוֹבְהוּ, יִשְׁכַּחְהוּ -

כלם: אֲנֵנוּ לֹא נִשְׁלַחְהָ עוֹדוּ

אֲנֵנוּ לֹא נִשְׁלַחְהָ עוֹדוּ

סמ: אל נא תשלחני עורו

בלם: לא, לא תשלחה עורו

גבי (מצביע על ארון הצעצועים): נחביאנו כאן. בין הצעצועים שלנו

יוחאי: מצוייני! המקום ימפיק לתריסר נערים.

האחרים: מהרו, אפוא, הישו

יעל: רגע, חבריא, רגע אחרו הלא תם חייבים לחשוב שהנער ברח החוצה.

שרה: רעיון נפלא! שיחשבו פי ברח מבעד לחלון!

החאומים: הבה נסדר, אפוא, עקבות פית שיובילו לחלון והלאה!

האחרים: ואתה, נער-ארובות קטן - לארון, במהירות!

ז. שלישיה

גברת בגוט זכנסת. קלם ובוב הולכים בעקבותיה באי-רצון. רינה במרחק-
מה אחריהם).

גברת בגוט: אוי ואבוי לין השעה כבר אחת עשרה וחצי והמלאכה עוד רבת
מה לכם בטלנים זוחלי-על-ארבע! מהרו ונקו את הארובות בעליה הגג!

בוב: אלהים ישמרני מענישו הלזה! מטורפה ומקשקשת הזקנה כל היום כמו
רעשן-פורים משתולל!

קלם: כאותה בלבה שנכנס בה דיבוק נסתבה-נדבקה אחרינו ומרחתה בעקבותינו.
גב' בגוט: מה זה? החלון פתוח? פית על הסדינים?

בוב וקלם: כן, עקבות-פית על הסדינים ועל אדן החלון! זה ססן הוא ברח!
גב' בגוט, בוב וקלם (בהתרגשות): ססן ססן

שלישיה (גב' בגוט, בוב, וקלם):

חכו עד נהפסנו.

הסתינו רגע קט!

מכות-מרדוח נלקה, נלקנו:

ארבעים חסר אחת!

בשרשרת בכלבלב.

נאסור ידיו, רגליו.

נשחקנו עד זכא.

מכה ועוד מכה.

ועוד ועוד ועוד מכה... (יוצאים במרוצה ובצעקות בכיוון השער הראשי)

בוב: חיש גן בהמה זקח!

קלם: נפל פלוט-ביצה-רבה!

בוב: נשחקנו עד זכא!

קלם: עוד מכה ועוד מכה!

גב' בגוט (רצה אחריהם וקוראת להם):

חזרו, חזרו, חזרו!

עוד שש ארובות! גמרו גמורו!

חזרו, חזרו, חזרו - רי!

(רצה אחריהם. נכנסת רינה)

ח. רִינָה

(בהתרגשות)

רוצה, נער,
רוצו אל פחדו
כל עוד בקרבך הנשמה -
אדוניך שר משתח
ירדוף אחריך בחימה.

(לאט וברגש)

שם תרחק בעיני היצירה
ביום סגריר, בליל סוער,
שח, כשל, נפל הנער,
בלבו יגון קודר.

(בתחרגשות הולכת וגוברת)

רוצה, נער,
הו, רוצו אל פחדו
רוצה, נער,
כל עוד בקרבך הנשמה, הנשמה -
אדוניך שר משתח
ירדוף אחריך בחימה.

(ברגש)

הה, לולא קטונת ככה,
לו יכולת עול לפרוקו
קומה, נער, ותברחה
אל הלום-חרות מחוק.
בו חרפה דלוח השמחה - -
הה, לולא קטונת ככה,
נער רחוק!...

(בשעה שרינה שרה אח הביה האחרון, הילדים מציצים לאט לאט מחתה לכסוייהם, ובלא שרינה חרגיש בהם הם מסתכלים בה ומאיינים לדבריה בהתפעלות. לפתע היא מגלה אז נוכחותם. הילדים קופצים אחד-אחד מסחבואם בחדוזה)

רינה (מזפתעת): אַה!

יוחאי: רִינָחֵנוּ?

שרה: קִירְחָנוּ?

יעל: מִחִמָּד עֵינֵינוּ?

גבי: אֲהוּבָחֵנוּ?

החאומים: חֲבִיב - בִּיב - בִּיב - בִּיבְחָנוּ?

רינה: מַה זֶאחַ? מַה פֶּשֶׁד חֲדָרִים הָאֵלֶּה?

הילדים: שֶׁ שֶׁ שֶׁ...

(הילדים נגשים אל ארון-הצעצועים ודופקים על דלתו. סם מוציא אח ראשו

המפוייה בהיסוס ופחד).

רינה: אֵל אֱלֹהִים הֲרִי זֶה מְנַקֵּה-הָאֲרוּבוֹת הַקֶּטַן שְׁלִי?

הילדים: מְנַקֵּה-הָאֲרוּבוֹת הַקֶּטַן שְׁלֵנוּ?

רינה: אַבֵּל מַה חֲגִיד הַגְּבֵרָה בְּגוּט?

גבי: הִיא אֵינָה יוֹדַעַת?

יוחאי: וְאֵל לָהּ לְדַעַת?

יעל: וְהִיא לֹא תִדַע וְתַמְלֵ?

החאומים: בְּקִיצוֹר, זֶה סוּר?

רינה: אַבֵּל, לִמְעַן הַשֵּׁם, מַה אַתֶּם אוֹמְרִים לַעֲשׂוֹת בְּנֵעֵר?

החאומים: רֵאשִׁית כֹּל - נֶאֱכָלְנוּ?

שרה: רֵאִי, הַנֵּעֵר הַמְּסַנֵּן רֵעֵב?

החאומים: שְׁנִית - נִרְחָצְנוּ?

גבי: כְּמוֹבֵן, בְּאִמְבִּטִּיהַ תִּמְחֵ?

שרה: וְהַגְּבֵרָה בְּגוּט מַה יְהֵא עֲלֶיהָ?

יוחאי: אוּף! מְצַפְצָפִים עַל בְּגוּט הַזְּקֵנָה?

רינה: אֵל דָּאָה יְלָדִים! זֶה רַק עַתָּה רֵאִיתִיהַ עוֹבְרָת אַח הַחֶצֶר בְּמְרוּצָה וַיּוֹצֵא

אֶחָ הַשֶּׁעַר הַרְאִישִׁי.

יוחאי: היידין מסמע שהזקנה רצה בעקבות מנסי-הארובות!

גבי: אם כן, עומדת לרשותנו שעה תמימה עד שתחזור!

רינה: לפני שתעשו דבר, חשבו יפה ילדים, - כלום במפתים אתם שזה נכון?

יעל, את הגדולה בכולם...

יעל (מפסיקה אותה בתקיפות): המתכלי, רינה! האם הוא זקוק לאמבטיה או לא?

הילדים: בודאי שכן!

רינה: הרוצה אתה להתרחץ, סמי?

סם: כן, גברתי!

יעל: אם כן, הפנס שוב לארון-הצעצועים לחמש דקות עד שנכין עבורך

אמבטיה חמה ובגדים חרשים. אחרי, חברי!

(סם נכנס לארון. הילדים מתפזרים בזריזות)

מ ס ד

(סוף המערכה הראשונה)

מטריכה שנייה

ט. לאחר האמבטיה (הילדים, רינה, סם)

הילדים ורינה: הו, סם, כעח

לבנת משלג-חרמון.

הו, סם, הבט.

קרנת מנוגה-צפון.

הו, סם חביב.

עינה פעיו חבלת חמה

עם בוקר-זיו

חרחץ בזקבה של חמה ו

בחלום-זועה תולף

גז אל עבודה מרוצה -

תחתיו בלב

חן-חן וחורה

חן-חן וחורה בלב ...

סם: חן-חן ו - חו - דה :

רינה: מהרו, ילדים עלינו לסדר את החדר קודם שחספיק גברת בגוט לחזור

יעל: רק רגע אחד, בבקשה! הגד לי, סמי, האין לך אב ואם?

סם: יש לי אב ויש לי אם.

גבי: אם כן, היכן הם?

סם: בכפר גלמחם, רחוק.

רינה: גלמחם? הן גם מוצאי אני מגלמחם? בן מי אחת, ילד?

סם: אבי הוא יאשיה הפלח

רינה: יאשיה הפלח? זה שהיה נשכר לעבודה בחורה בעונת הזריעה והקציר?

סם: כן גברתי, זה אבי.

יעל: והוא מכר אותך למנקה-הארוכות הרשע?

יוחאי: מה? מכר אותך?

שרת: חמורת גסוף?

גבי: מכר את בנו? אח עצמו ובשרו?

החאומים: לא יתכן? איך יכול לעשות זאת?
סם: הו, הוא לא רצה לעשות פנו, אלא שבעונת הדיש האחרונה נפגע קשה
במחננו ואין הוא מסוגל לעבוד עוד. ובבית... בבית אין מה לאכול...

רינה: אל אלחיסו!

הילדים: סמי חסבנו!...

סם: הו גין כח וכה אחר הבריחה שהגיעה שעתה כבר לעבוד ולתרוות את
לחמי! סוף סוף. ביום הולדתו הבא תמלאנה לי חשע שנים

הילדים: (בתרחוק): חשע שנים?!

(הילדים נראים מדוכאים מאד מספורו של סם. הם פונים
בעצב איש-איש לפנתו ומסדרים את התדר. אחרים עוזרים
לסם ללבוש את הבגדים החדשים שקבל.)

י י ה ד י ו (סם, רינה, הילדים)

רינה: הו, למה לבך במסחור? אנך.

שרה: בך תתיפתח, נערי הדל?

גבי והחאומים
רינה ושרה
יעל ויוחאי
(בשלושה קולות): רחקה האם, האב כה רחק - -

סם: איכה אצחק? אשחק?

יוחאי: הו, אי אוהו בית, אוהו קורח-גג

גבי: פרחה ילדונך שם, נערי הדל?

גבי והחאומים
רינה ושרה
יעל ויוחאי
(בשלושה קולות): רחקה ערשי, ביתי כה רחק - -

סם: איכה אצחק? אשחק?

יעל: הו, למה גאלם עינה כה תזעק?

החאומים: מה אשר הפתך, נערי הדל?

גבי והתאומים
רינה ושרה
יעל ויחאי
 (בשלושה קולות): רוגז אדוני, זעמו עלי יחנק -

סם: איכה אצחק? אשחק? ...
יחאי: יש לי רעיון
יעל: מהו?

יחאי: רינה, סמי אח אומרת לארוז אח חפצינו לקראת חסייעה מתר?
רינה: הלילה, מיד לאחר שתלכו לישון.
יחאי: החוקלי להשאיר מקום פנמי בארגז שלי?

גבי: או בעת ירדתי לסוף דעתך אתה מהפנדין לשים את סמי בחוך הארגז...
יעל: ...ולקחת אותו הביתה אתך?
שרה: כן, כן

התאומים: נהדר!
רינה: אבל הוא יחנק בארגזו אבריו יקפאו מחוסר-חניעה?
גבי: לא, אין חשש, לדעתי.

יעל: סוף סוף, אפשר להוציאו מן הארגז מיד לאחר שהמרכבה תצא מן השער?
רינה: ואבא ואמא - מה יאמרו הם, יחאי?
יחאי: אין לי ספק שהם יבינו לרוחנו וצף יעזרו לנו!

רינה: והיכן החזיקו בנער במשך הלילה הזה?
גבי: בארון-הצעצועים, כמובן, זה המקום היחיד שברשותנו.
התאומים: (ליד החלון): מהרו, מהרו, חבריאן היא באה!

יעל: מי? מי בא?
התאומים: גברת בגוט!
גבי: היכן היא?

שרה: הנה היא נכנסת בשער הגן!

כלם (בערבובייה): מהרו מהרו החביאנו את סם סדרו את התדרו
 (מהומה בין הילדים לשמע חזרתה הבלתי-צפויה של גברת בגוט)

יא. פִּנְטוֹלֵי טָהָה (נגילנת פסנחר)

(סם קומץ לתוך ארון-הצעצועים והילדים נועלים את דלת-הארון אחריהם. גבי וירחאי מוציאים את האמבט מן החדר; שרה מקפלת את המגבות; רינה ויעל ממלקות את פיסוסי-המגן מן הכסאות והכורטאות ומקפלות אותם במהירות. הילדים מנגבים בחרדה את הרצפה, משישונים את כלי המטה ומתרוצצים הנם ושוב במאמץ נבון להביא קדר בחדר. לבסוף הם תופסים צעצועים בידם, יושבים סביב האח ומעמידים פניהם כאילו הם שקועים במשחק. רינה סוקרת את החדר סקירה אחרונה ויושבת בכורסתה וסריגתה בידיה).

יב. גברת בגוט

(נכנסת לחדר, כובעת על ראשה, נעלים כבודת על רגליה, וצונחת לתוך כורסה מרוב עייפות)

גברת בגוט: הו, חמסנים בני בליזעל, נבזים וחדלי-אישים! הו, רגלי, רגלי! רצתי אחריהם כל עוד נפשי בי, דרשתי, תבעתי, זעקתי, הזחרתי, בקשתי, התחננתי, הפצתי הפצרותי: אנא, בואו, קזרו נא, סיימו עבודתכם - לשואן לריקן הם אף האשימו אותי שאני הסתרחתי את הנער, אנתי האשימו אני הסתרחתי את הנער, הם אזמרים! אל-אלהים, אילו נפל הזאטוט הזה לירי בזה הרגע, בן נעווח המרדוה, סורר ומורה ואח לשטן - הו, לה נפל בידי!... אוי רגלי, רגלי חמסננות... (נאנחת רבות. לאט-לאט מחתילה להתבונן סביבה). ראו את החורבן שהשאירו בחדר, כח מרעים, בני סדום ועמורה! ראו מה עשו לבית הזה!... עזרי לי, רינה לקום לעבודה, מידו (הילדים ורינה עוזרים לה לקום. היא עוברת ממקום למקום ובודקת).

גברת בגוט: הוֹרִי לֹנוֹחַ סְקֻטָיִם

לְכַלְכֵּנָה, לְכַלְכֵּנָה בְּכֵל הַחֲדָר

לֹא כֶּכָּה, רִינָה, מְטֹאטְאִים

סֵדֵר צְרִיךְ לְהִיזֵחַ פֹּהוּ סֵדֵר

רְאֵי, הַצִּירִים שְׁחֹרְזוּ מִפִּיחַ,

וְחֲסֵדֵי נֵים סְחֹרִים-פְּרוֹעִים

הַבֵּיטִי, טוֹנֵף כֹּה הַשְּׂטִיחַ

כֹּה הַפּוֹכִים הַצְּעֻעִים

(מִתְקַרְבָּה בַּחֲלֻטִּיּוֹת אֶל אֲרוֹן הַצְּעֻעִים. חֲרָדָה בֵּין הַיְלָדִים)

סְגוּר הָאָרוֹן? נִפְתַּח הַדְּלָתוֹ

נְסִדִיר הַמְגֹרָז וְהַחֲאִים

בּוֹלְנָה יְחַד, יִלְדָה וְיִלְד,

נְחַזִיר לְמִקּוֹמָם הַצְּעֻעִים - - -

(יעל: א א א - נופלת מחעלפת. גברת בגוט ורינה חופסות אותה).

י. ג. ס. י. מ. (גברת בגוט, רינה, הילדים)

הילדים

רינה

גברת בגוט

אוי, אוי, היא נפלה!

אוי, אוי, החעלפת!

אוי, אוי, מן האד והפיח - -

אוי, אוי, חושו חיש

מים להגיש,

נשמה-חי בה להפיח!

ראשה הרימו!

שפשו פדה!

הביאו מים הנח!

מיד במטה חמה נשכיבנה,

נשכיבנה!

מה טוב שתפסננה!

בשמים של חרופה

הטו אל אפה,

הביאו חיש, וחרית!

גברת בגוט

רינה

הילדים

אוי, אוי

היא נפלה!

אוי, אוי

התעלפה!

מים, מים!

הביאו מים!

הביאו מים!

הוי, מים,

הוי, מים, הישו!

הוי, מהרו!

הוי, מהרו!

הוי, את ראשה!

הרימו-נא,

ואת ידיה שפספו-נא,

את ידה שפספו, שפספו!

מזל שתפסנוה!

אוי, אוי, היא נפלה!

אוי, אוי, התעלפה!

נדאי מן האד והפית!

הוי, חושנו-נא היש

פד-מים להגיש,

בשמים של הרופה

חטו אל אפה

וחרית!

הביאו נא מים!

הביאו מים.

הביאו מים!

הוי, מים,

הוי, מים, הישו!

הוי, מהרו!

הוי, מהרו!

הוי את ראשה

הרימו-נא,

בבקשה, בבקשה!

את ידה

שפספו!

מזל שתפסנוה!

את ראשה חרימו!

היש הביאו מים הנח!

מיד במטה חמה נשפיבנה!

טוב שתפסנוה!

למטה היש הובילוה!

יעל חולה,

חוררו פניה,

דממה גדולה

ירדה עליה...

כבה אש-עינה

משב-חקבר...

נשא נא קינה -

הה, שוד ושבר!

יעל חולה,

דומם שוכבה -

נפשה כלום עולה

לקראת המוח?

נשא קינה -

הה, שוד ושבר!

(רינה וגברת בגוט נושאות את יעל ומוציאות אותה מן החדר)

יוחאי: (רץ אל דלת ארון-הצעצועים, פותח אותה בשמחה וקורא):

היָרד, סמיון מחר החיה בן-חורין!

חילדים: (רוקרים ריקוד של שמחה):

חבורך יעל בנשיתו

בבנות יעל חבורך

סם, הקץ לימים הקשיתו

חלילה אותך בארון שוב נשים -

ומחר חברה, חברה, חברה,

חב - רחן

בן, חברה

בן, חב - רחן !!

(המסך יורד. המנצח מנהל שירה בציבור. ההפקה באה

רק לאחר סיום השירה בצבור).

יִד. מְנוּגֵינֶת לִי ל (הקחל)

מְנוּצָה ד' (להקח החרנוגים):

הָעֶרֶב רַד ...

וּבַעַת הַמּוֹלֵג

לֵב הַחֲרָנוּג, כְּלוּלוֹת יְחוּג -

אִז צֶלֶל שֶׁל גִּיל יַעֲלֶה עֲנוּג:

פִּינָק-פִּינָק-פִּינָק ...

כֵּל הַמְנוּצוֹת:

הָעֶרֶב רַד ...

בּוֹכֵב יְזַחֵיר,

כָּל עוֹף מַעִיר דוֹדוֹ בְּשִׁיר -

אִךְ מִי יִדְמָה לוֹ, לְזַמִּיר? ...

פִּינָק-פִּינָק-פִּינָק ...

פִּרְר-וִוִו... פִּרְר-וִוִו ...

כַּעַץ-כַּעַץ ...

תו-הוּוּ... תו-הוּוּ ...

חֲלָף תֵּלִיל ...

חַס, חוֹר, יִנְשׁוּף ...

לִבָּהּ הָאֲנָפָה תִּשְׁנֹב ...

חֲרָנוּג יְדוּם ...

עֲלֶה הַיּוֹם - - -

פִּינָק-פִּינָק-פִּינָק ...

פִּרְר-וִוִו... פִּרְר-וִוִו ...

כַּעַץ - - כַּעַץ ...

תו-הוּוּ... תו-הוּוּ ...

מְנוּצָה א' (להקח הינשופים):

הָעֶרֶב רַד ...

יִנְשׁוּף עֲנוּב,

יִדְאָה, יְעוּף, רָצוּא וְשֹׁב -

יִשָּׂא קִינָה בְּקוֹל בְּאוּב:

תו-הוּוּ ... תו-הוּוּ ...

מְנוּצָה ב' (להקח האנפות):

הָעֶרֶב רַד ...

שׁוֹר, אֲנָפָה

מִמְרוֹם בְּפֶה הַפְּרוֹשׁ כְּנִפְחָה -

בְּקוֹל-צְוֹחוֹת יוֹרְדָה-עֲפָחָה:

כַּעַץ - - כַּעַץ ...

מְנוּצָה ג' (להקח החורים):

הָעֶרֶב רַד ...

נְעוּר הַחוֹר,

עִם פֶּתַח-אוֹר יִשָּׂא מְזִמּוֹר -

אֶל יוֹנְתוֹ יִהְיֶה לְאִמּוֹ:

פִּרְר-וִוִו ... פִּרְר-וִוִו ...